

El temple de Santa Maria d'Igualada

La primera capella de Santa Maria, bastida al segle X, potser a la segona meitat, a la vora del camí de Barcelona que menava encara a terres de serraïns, la trobem citada, per primera vegada, en la Butlla del Papa Silvestre II, entre les possessions del Monestir de Sant Cugat del Vallès. Era aleshores una esglésiola romànica, petita i humil, com és ara la de Sant Jaume Sesoliveres que podem contemplar, mig enrunada, no gaire lluny d'Igualada.

Guillem II Bisbe d'Ausona, la consagrà a l'any 1059, donant-li totes les prerrogatives de Parroquial. Berenguer, nebot i successor de Guillem, la consagrà de nou l'any 1087. Això dóna a entendre que l'església fou reconstruïda o potser molt ampliada, puix que no seria lògic tornar a consagrar el mateix temple al cap de tan poc de temps.

En arribar a l'any 1341, els Consellers de la Vila troben que l'església era massa petita. Diuen que els fidels havien de romandre al carrer si volien oïr la paraula de Déu. Les maltempsades de tota mena que patí Igualada no permeteren, de moment, dur a bon terme l'església nova que volien fer. Però, de mica en mica, varen engrandir-la afegint-hi nou capelles i, a més, bastiren un esvelt campanar -l'actual- que simbolitzava "l'església gran" tan afeturada.

L'empenta inicial del temple nou -el d'avui- sorgí arran del prodigi del Sant Crist, a l'any 1590. Va parlar-ne amb entusiasme el Consell, en 1601 i un any després enviava al cèlebre igualadí Pere Franquesa, Conceller reial, i al Bisbe de Vic Robuster, que s'ha suposat també que era fill d'Igualada, el projecte del temple nou, fet per Mestre Pere Blai, el millor arquitecte del seu temps. El Rector, Mossèn Gaspar Jofre Ledó, gran igualadí, treballà de valent, per a dur a terme l'obra, però la mort el sobtà sense poder-ne veure el començament.

Per fi, després de moltes vicissituds i sense l'ajut de ningú, fou beneïda la primera pedra a l'any 1617. Deu anys després, s'inaugurava solemniament la primera meitat de l'església nova. S'acabà del tot a les darreries del segle XVIII.

Però els igualadins no estaven satisfets. Al temple, erigit sota la invocació de la Inmaculada, li mancava un retaule digne de l'excelsa Patrona. En 1704 encarregaren a Josep Sunyer, de Manresa, i a Jacint Morató, de Vic, artistes d'autèntica fama, la trassa del gran retaule que havia d'ésser el tron de la Verge. L'execució es retardà molt a conseqüència de la guerra de Successió que repercutí greument a Igualada. Artísticament, però, aquest ajornament fou una sort, car, degut a les idees estètiques imposades per la nova dinastia, el primer projecte fou esmenat en consonància amb aquelles noves corrents, resultant el retaule d'un barroquisme més madur i equilibrat, una obra d'art que s'avançà de molt a les obres posteriors del seu estil.

El gran retaule, ara gairebé del tot reconstruït, es una simfonia meravellosa en honor de Madona Santa Maria. Els àngels, els Apòstols i els màrtirs l'envolten i canten les seves lloances. Ella, ja presidia l'esglésiola del segle X, i la veiem ara representada en una imatge incomparable, en la qual el cisell de l'artista sembla que hagi estat menat per un alè divinal. Fa nou-cents anys que Ella presideix la Parròquia. Abans, ja hi era. La bona gent dels masos que s'aplegaren a l'entorn de la petita capella ja l'esguardaven amb ulls d'amor i esperança. Preguem-li, doncs, que segueixi protegint-nos i aixoplugant-nos sota el seu mantell blau guarnit d'estels.

ANTONI CARNER
Cronista de la Ciutat

La lletra de l'himne "A SANTA MARIA D'IGUALADA", autèntics goigs a la Mare de Déu, és del qui fou beneficiat de la Parròquia, Mn. Josep Forn i Talló, prev., màrtir del Crist. Aquest himne va obtenir la Flor Natural en el Certamen celebrat l'any 1927, en ocasió del Tercer Centenari del Temple Parroquial, avui la insigne Basílica de Sta. Maria d'Igualada.

Va ésser Reina de la Festa, Maria Immaculada, i Mn. Forn designà la nena Maria Ribalta i Cardona per a representar Igualada i oferir la Flor Natural a la Mare de Déu.

La música, és del Mestre Lluís Millet.

L'edició d'aquests Goigs ha estat feta en recordança de l'exposició d'Imatges i Goigs de la Mare de Déu, organitzada pel Cor Parroquial de Santa Maria, el mes de maig 1959, amb motiu del IX Centenari de la Parròquia.

LLUIS MARIMON, IMP.